

Oto najstarszy globus z Ameryką

Podczas tegorocznych targów map w Londynie wystawiono intrygujący eksponat – rzekomo najstarszy globus uwzględniający Amerykę. Jak utrzymywał jego anonimowy właściciel, powstał on we Florencji na początku XVI wieku. Co ciekawe, wykonano go z dwóch połówek strusich jaj. Sensacyjnemu odkryciu przyrzucił się zespół ekspertów pod kierunkiem belgijskiego kolekcjonera Stefaana Missinne. Eksponat poddano m.in. analizom chemicznym, badaniom tomograficznym oraz prześwietleniom promieniami Roentgena.

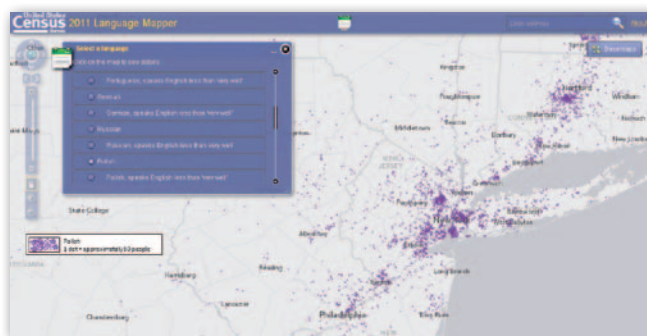
Na tej podstawie oceniono, że globus faktycznie powstał na początku XVI w., około 1504 r., czyli 6 lat wcześniej niż wryty w miedzi najstarszy znany dotychczas globus z Ameryką. Co więcej, analiza napisów wskazuje, że „strusi globus” był inspiracją dla młodszego, miedzianego odpowiednika. Dodajmy, że pierwsza mapa, na której użyto nazwy „Ameryka”, powstała w 1507 r. Z kolei najstarszy znany globus (ale jeszcze bez tego kontynentu) pochodzi z 1492 r.

Źródło: „Rzeczpospolita”

Spis powszechny inspiracją do mapy

W ostatnich miesiącach opublikowano kilka interesujących opracowań pokazujących, jakie możliwości tworzenia nietypowych map oferują dane ze spisów powszechnych przeprowadzanych w Stanach Zjednoczonych. Na przykład studenci z Uniwersytetu Stanowego w Wirginii stworzyli „Kropkową Mapę Ras”, na której każda kropka odpowiada jednemu obywatelowi. W ten sposób na mapie znalazło się również 308 745 538 punktów, których kolor odpowiada poszczególnym rasom – białej, czarnej, azjatyckiej, latynoskiej i „innej”. O szczególności tego opracowania dobrze świadczy fakt, że na Pennsy-

lvania Avenue w Waszyngtonie (gdzie znajduje się Biały Dom) można dostrzec pięć kropek odpowiadających czarnoskórym obywatelom. Na podobnej zasadzie amerykańskie Biuro Spisowe opracowało interaktywną mapę języków używanych przez mieszkańców USA. Wraz ze

zwiększaniem skali zmniejsza się także liczba osób, której odpowiada jedna kropka. Wśród dostępnych prezentacji można wyświetlić mapę osób mówiących po polsku (na fot.), a także tych, którzy posługują się naszym językiem, ale kieszko radzą sobie z angielskim.

JK

Dach Ameryki Północnej niższy, niż sądzono?

Wyniki najnowszych pomiarów Alaski wykazały, że najwyższy szczyt Ameryki Północnej, McKinley, jest niższy o 26 m, niż pierwotnie wyliczono – donoszą światowe media. Informację tę miał podać wicegubernator tego stanu Mead Treadwell. Jak wyjaśnił, nową wysokość szczytu (6168 m zamiast 6194 m n.p.m.) obliczono w trakcie projektu ponownego kartowania regionu pn. „Alaska’s State-wide Digital Mapping Initiative” (SDMI). Wydano na niego

blisko 24 mln dol. Konieczność wykonania nowych map topograficznych (w tym numerycznego modelu rzeźby) wynikała z tego, że starsze opracowania nie spełniały już krajowych norm. Projekt SDMI ma być ukończony do 2016 roku. Cytowany przez magazyn „National Geographic” ekspert studii jednak emocje. – McKinley się nie skurczył – powiedział Kari Craun, kartograf ze Służby Geologicznej USA. Jak wyjaśnia, wysokość 6193,5 m n.p.m. została wyznaczona

w 1952 roku na podstawie dokładnych pomiarów fotogrametrycznych. Nieporozumienie polega na tym, że nie można ich porównywać z wykonanymi w 2010 roku radarowymi pomiarami lotniczymi, na których bazuje nowy model rzeźby Alaski. W trakcie tych pomiarów nie zmierzono bowiem wysokości samego szczytu, ale punkty w siatce o oczku 25 metrów. – To jak porównywanie jabłek i pomarańczy – podsumowuje Craun.

JK

KRÓTKO

● Zasoby zdjęć panoramicznych Google Street View wzbogaciły się we wrześniu o dane dla zabytkowej kopalni soli w Wieliczce, a także ogrodów zoologicznych w Warszawie i Wrocławiu oraz safari w Świerkocinie.

● Na stronie internetowej Lasów Państwowych dostępny jest już najnowszy „Raport o stanie lasów w Polsce 2012”; znajduje się w nim kilkadziesiąt map prezentujących różnorodne zagadnienia zarówno na poziomie Europy, jak i kraju, np.: kondycję lasu, pozyskanie drewna, pożary, formy ochrony przyrody, zalesianie czy rozmieszczenie drzewostanów i typów siedliskowych; publikacja powstała we współpracy z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

● Państwowy Instytut Geologiczny rozstrzygnął ogłoszony w czerwcu przetarg na aktualizację i modernizację mapy geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000; kosztem 4,3 mln zł opracowanie to zostanie wzbogacone o warstwy: „Kopaliny” oraz „Zweryfikowane prognozy kopalin – kruszywo piaskowo-żwirowe”.

● Serwis Targeo.pl oferuje aktualną bazę rozkładów jazdy komunikacji miejskiej dla Warszawy, Szczecina oraz Łodzi wraz z narzędziami do wyszukiwania połączeń komunikacji publicznej.

● Tatrzeński Park Narodowy wprowadził do sprzedaży reprint mapy starostwa piskiego autorstwa Franciszka Floriana Czakięgo z 1762 r., na którym znajduje się jeden z najstarszych wizerunków kartograficznych Tatr; oryginał przechowywany jest w zbiorach Zamku Królewskiego w Warszawie.